

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної
та інклюзивної освіти**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету здоров'я та
фізичного виховання
Едуард СИВОХОП
«27» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СПЕЦІАЛЬНА МЕТОДИКА ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	01 освіта/педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	016.02 Спеціальна освіта. Олігофренопедагогіка
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини.
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Спеціальна методика початкового навчання**» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань **01 освіта/педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.02 Спеціальна освіта. Олігофренопедагогіка** освітньої програми «**Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини**»

Розробник: Оксана ГАЯШ, к. пед. н., доцент кафедри фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти протокол № 15 від «26» червня 2024 р.

Завідувач кафедри /Ярослав ФІЛАК/

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання протокол № 12 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії /Фелікс ФІЛАК/

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	2-й	3-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,5 самостійної роботи студента –	4-й	5-й
	Лекції:	
	22	8
	Практичні (семінарські):	
	30	6
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: комбінована	Самостійна робота:	
	68	106

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 52/68, для заочної форми навчання – 14/106.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти (далі - здобувачів) знань з методики викладання інтегрованих курсів «Навчання грамоти», «Я досліджую світ», математики в початковій ланці освіти; оволодіння ними компетентнісними та особистісно зорієнтованими підходами формування в учнів предметної математичної, мовної та соціально-природничої компетентності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК-3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- **ЗК-4.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- **ЗК-7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- **ЗК-8.** Здатність працювати в команді;
- **ЗК-10.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- **СК-3.** Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності;

- **СК-4.** Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

- **СК-5.** Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення;

- **СК-6.** Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів;

- **СК-7.** Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвиткового освітнього середовища;

- **СК-16.** Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;

- **СК-17.** Здатність до розуміння цінності різноманіття особистості як однієї з умов забезпечення прогресу в розвитку дитини з психофізичними порушеннями; здійснення інклюзивного навчання на основі визначення актуального і потенційного рівня розвитку дитини; уміння добирати і застосовувати корекційні методи, засоби і прийоми роботи, адаптувати та модифікувати зміст навчального

матеріалу для задоволення особливих освітніх потреб дітей з порушеннями психофізичного розвитку; забезпечення дружньої та безпечної атмосфери для інклюзивного навчання; розуміння цінності спільної роботи з батьками і сім'ями як важливого ресурсу для навчання учнів з порушеннями розвитку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Спеціальна методика початкового навчання» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1.8	Педагогіка з історією педагогіки
ОК 2.8	Корекційна психопедагогіка

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини», вивчення навчальної дисципліни «Спеціальна методика початкового навчання» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.	ПРН 5
Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.	ПРН 6
Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.	ПРН 10
Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвиткового навчання дітей з особливими освітніми потребами.	ПРН 11
Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.	ПРН 12
Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.	ПРН 13
Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.	ПРН 16
Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної	ПРН 17

інформації.	
-------------	--

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Спеціальна методика початкового навчання»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Використовує знання про принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.	ПРН 5
<p>Знає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст, принципи, основні методи, прийоми та форми організації навчального процесу щодо викладання початкового курсу математики, інтегрованих курсів «Навчання грамоти», «Я досліджую світ» для дітей з інтелектуальними порушеннями; - теоретичні основи спецметодики початкового навчання української мови (методики формування вимови, навчання грамоти, читання, зв'язного мовлення), технологію їх впровадження у навчальний процес; - методи і прийоми, засоби та форми навчання основ математики молодших школярів з особливими освітніми потребами; основи математичних та мовних понять, які розглядаються в початкових класах. 	ПРН 5 ПРН 10 ПРН 11 ПРН 12
<p>Вміє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати методи і прийоми формування основних мовних, математичних і природничих знань, умінь та навичок в учнів початкових класів з інтелектуальними порушеннями; - визначати основні напрями роботи, труднощі, які можуть виникнути на шляху її здійснення, творчо підходити до їхньої реалізації, враховуючи індивідуальні мовленнєві та пізнавальні можливості та здібності кожної дитини; - правильно структурувати та організовувати процес навчання грамоти, математики та інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у спеціальному закладі для дітей з інтелектуальними порушеннями; - поєднувати різні види навчання в процесі навчання грамоти, математики, інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний) молодших школярів з інтелектуальними порушеннями; - добирати навчальні завдання з урахуванням різних якостей знань умінь та навичок учнів (повнота, правильність, усвідомленість, гнучкість, тощо). 	ПРН 5 ПРН 6 ПРН 10 ПРН 11
Знає методику організації та проведення індивідуальних і групових занять в позаурочний час з розвитку мовлення та формування елементарних математичних уявлень у дітей з інтелектуальними порушеннями, ознайомлення з природою та суспільним довкіллям, їх оздоровлення та фізичної реабілітації та прилучення до музичної і	ПРН-10 ПРН 13

художньої культури.	
Планує корекційно-розвивальну роботу спрямовану на засвоєння дітьми елементарних знань, формування системи мовних, математичних, соціально-природничих знань; правильно підбирає комплекс корекційно-розвивальних вправ, розробляє заняття, уроки.	ПРН 10 ПРН 11
Демонструє навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	ПРН 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів є:

- екзамен;
- модульна контрольна робота;
- тести;
- розв'язання практичних завдань;
- участь в інтерактивних обговореннях;
- презентації результатів виконаних завдань;
- ділові ігри;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальне усне опитування, індивідуальне письмове опитування, тестовий контроль (письмовий та онлайн у Classroom), вирішення типових практичних завдань, самостійна робота.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота (теоретичні питання, тестові та практичні завдання).

Форма підсумкового семестрового контролю: усний або письмовий (стаціонарно чи онлайн) екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Максимальна підсумкова кількість балів із дисципліни, яку здобувач може отримати за семестр (максимальна підсумкова семестрова рейтингова оцінка), дорівнює 100.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	CP		
45'					10	45
						100

T1, T2 ... – теми, CP – самостійна робота

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	CP		
45'			10	50	100

T5, T6 ... – теми, CP – самостійна робота

' - відповідно до наступної таблиці «Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни»

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	0,5	6	3	5	2,5
<i>1. Робота на практичних заняттях:</i>		7	34	5	30
1.1. Усна відповідь	4	7	14* (28:2)	4	8* (16:2)
1.2. Практичні завдання	2	6	12	12	12* (24:2)
1.3. Написання конспекту уроку/ фрагменту уроку	4	2	8	5	10* (20:2)
<i>2. Письмове чи онлайн тестування при тематичному оцінюванні</i>	4	2	8	2	8
<i>3. Самостійна робота</i>	10		10		10
3.1. Розроблення презентації	4	1	4	1	4
3.2. Підготовка тез доповіді	6	1	6	1	6
<i>4. Модульна контрольна робота</i>		1	45	1	50
Разом			100		100

*- розраховується: кількість балів ділиться на 2

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувачів на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

На практичних заняттях пропонуються до виконання деякі форми творчої роботи: обговорення дискусійних питань, складання плану-конспекту уроку для школярів з порушеннями інтелекту, розроблення системи тренувальних завдань і вправ, тощо. За умов дистанційного навчання освітній процес здійснюється у формі індивідуалізованого спілкування здобувача з викладачем через мультимедійні засоби, а також із використанням мультимедійних освітніх технологій у процесі самонавчання (друковані, аудіо-, відеоматеріали та навчальні матеріали, що надходять з комп'ютерних мереж).

Поточна модульна рейтингова оцінка складається з балів, які здобувач отримує за певну навчальну діяльність протягом засвоєння цього модуля (участь у

практичних заняттях тощо), а також участь в студентських конференціях за тематикою дисципліни тощо.

Контрольна модульна рейтингова оцінка складається з балів за результатами виконання модульної контрольної роботи з цього модуля.

Підсумкова модульна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою), як сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок.

Підсумкова семестрова модульна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою на основі підсумкових модульних рейтингових оцінок, отриманих за засвоєння кожного з модулів. Рейтингові оцінки яких додаються, а також вираховується середнє значення.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Теоретична підготовленість перевіряється і оцінюється за результатами усної або письмової відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми.

Усна відповідь здобувачів (до 4 балів)

4 бали отримують здобувачі, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

3 бали отримують здобувачі, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу;

2 бали отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки;

1 бал отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;

0,5 балів отримують здобувачі, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Доповнення відповіді:

1 бал – отримують здобувачі, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми;

0,5 бала отримують здобувачі, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку.

«Практичне-завдання» – вирішення практичних проблемних ситуацій з чітко визначеною метою, яку необхідно досягти.

2 бали - структура відповідає вимогам, операційні дії коректні. При виконанні практичного завдання здобувач застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

1,5 бали - структура відповідає вимогам частково (відсутній 1 елемент), операційні дії коректні частково (1-2 зауваження). Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

1 бал - структура відповідає вимогам частково (відсутні 2-3 елемента), операційні дії коректні частково (3-4 зауваження), встановлені причинні зв'язки частково (3 та більше зауважень). При виконанні практичних завдань здобувач припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

0,5 бал - структура не відповідає вимогам, операційні дії не коректні, не встановлені причинні зв'язки. При виконанні практичних завдань здобувач припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у здобувача.

Конспект уроку.

Орієнтовна оцінка діяльності здобувача

Якість написання конспекту уроку:	бали
<ul style="list-style-type: none">• чітке формулювання мети уроку;• охайність написання конспекту;• збереження логіки та дотримання послідовності основних етапів уроку;• змістовність;• відповідність запланованого матеріалу віковим та індивідуальним можливостям учнів;• оформлення усіх спостережень.	1-4

Критерії оцінювання тестування

Тестування за допомогою закритих питань: тест містить 4 питання. Оцінка правильної відповіді на кожен з них 1 бал, оцінка неправильної відповіді - 0 балів. Кожне питання має кілька передбачуваних відповідей, одна з яких правильна.

Оцінка за допомогою тесту з відкритими питаннями або термінологічного диктанту. Якщо оцінка проводиться одним завданням (максимум 2 бали), критерієм оцінки будуть:

2 бали. Відповідь повна, термінологія збережена, помилок немає. Міркування на високому рівні.

1,5 бали. Відповідь повна, хоча коротка, термінологічно правильна, немає істотних недоліків; судження правильні.

1 бал. Відповідь неповна. Термінологія визначена з помилками. Судження фрагментарні.

0,5 балів. Відповідь з помилками і не використана спеціальна термінологія. Відповідь по суті є невірною. Передано лише окремі фрагменти відповідного матеріалу питання.

0 балів. Відповідь не відповідає питанням або зовсім не дана.

За наявності у здобувача сертифікату он-лайн платформ EDERA. URL: <https://www.ed-era.com/>, Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/> тощо, тематика якого співпадає з однією із тем дисципліни або одного із модулів, згідно

до «Схеми нарахування балів», йому буде зарахована відповідна кількість балів. Здобувач звільняється від виконання практичних робіт за цією темою або цим модулем.

У разі відсутності здобувача на практичному занятті, йому необхідно у двотижневий термін письмово у MOODLE або Classroom здати практичну роботу, яку буде оцінено згідно «Схеми нарахування балів». Якщо робота буде здана пізніше вказаного терміну, від зазначеного у «Схемі...» балу за практичну роботу, буде знято 1 бал.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів

Самостійна робота здобувачів, як правило, включає виконання самостійних практичних завдань.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи здобувачів залежить від її обсягу і значимості, але не більше 10 балів. Ці бали додаються до суми балів, набраних здобувачем за поточну навчальну діяльність.

Бали	Критерії оцінювання самостійної роботи
10	за самостійну роботу присвоюються здобувачу, якщо він ретельно виконує всі завдання самостійної роботи, демонструє знання і розуміння вивченого матеріалу
7-9	здобувач недостатньо повністю виконує завдання самостійної роботи
5-6	здобувач важко відтворює навчальний матеріал
3-4	здобувач недбало виконує завдання самостійної роботи, має недостатні знання і засвоєння вивченого матеріалу
1-2	здобувач виконує завдання самостійної роботи з грубими помилками
0	здобувач не виконує завдання самостійної роботи

«Мультимедійна презентація» – представлення змісту навчального предмета, навчальної задачі з використанням мультимедійних технологій.

4 бали – тема розкрита, матеріал повністю відповідає вказаним параметрам, презентація оформлена без зауважень.

3 бали – тема розкрита, матеріал відповідає вказаним параметрам з незначними неточностями, презентація оформлена з зауваженнями (1 зауваження).

2 бали – тема розкрита частково (не більше 2 зауважень), матеріал відповідає вказаним параметрам частково (не більше 2 зауважень), презентація оформлена з зауваженнями (не більше 2 зауважень).

1 бал – тема розкрита з помилками (не більше 3 зауважень), викладений матеріал має не більше 3 зауважень, презентація оформлена з зауваженнями (не більше 3 зауважень).

0,5 бал – тема не розкрита (4 та більше зауважень), матеріал не відповідає вказаним параметрам (4 та більше зауважень), презентація оформлена з зауваженнями (4 та більше зауважень).

Доповідь (до 6 балів):

6 балів - виконано всі вимоги до написання і захисту доповіді: позначена проблема і обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему, яка розглядається логічно сформульована власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішньому оформленню, надані правильні відповіді на додаткові питання;

4-5 балів - основні вимоги до доповіді та її захист виконані, але при цьому допущені недоліки, зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутня логічна послідовність в судженнях; не витриманий обсяг доповіді; є упущення в оформленні; на додаткові питання при захисті дані неповні відповіді;

2-3 бали - тема висвітлена лише частково; допущені фактичні помилки в змісті доповіді або при відповіді на додаткові питання; під час захисту відсутній висновок;

1 бал - тема доповіді не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру з дисципліни проводиться 2 модульні контрольні роботи (МКР). Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі.

МКР складається з вирішення тестових завдань, теоретичних питань, а в умовах дистанційного навчання – тестів, ситуаційної задачі.

Шкала контролю модульної контрольної роботи

Показники	Бали	
	МКР 1	МКР 2
Письмова модульна контрольна робота:	0 – 45:	0 – 50:
- тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 – 25	0 – 30
- практичні завдання	0 - 20	0 - 20

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли здобувач дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання здобувач застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється здобувачу, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань здобувач застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється здобувачу, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли здобувач розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань здобувач припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (E) виставляється, коли здобувач неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань здобувач припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у здобувача.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється здобувачу, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий здобувач виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється здобувачу, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий здобувач не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у виді екзамену і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння здобувачів теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Якщо здобувач має позитивну (за національною шкалою) підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, то він допускається до екзамену.

Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою здобувача вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. Вона може бути виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку (індивідуальний навчальний план) до початку екзаменаційної сесії, відразу після оголошення результатів останнього модульного контролю. При цьому присутність здобувача є обов'язковою. За наявності бажання підвищити рейтинг здобувач складає екзамен. Для підвищення позитивної оцінки надається одна спроба.

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі, які не виконали усі види обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів.

Незалежно від того, чи здобувач складає екзамен у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє йому оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на екзамені, тобто, виходячи із 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

Якщо здобувач під час екзамену отримав позитивну (за національною шкалою) екзаменаційну рейтингову оцінку, то навчальний курс з дисципліни йому зараховується. У протилежному випадку він повинен повторно скласти

екзамен в установленому порядку. При повторному складанні екзамену максимальна величина екзаменаційної рейтингової оцінки в балах, яку може отримати здобувач не повинна перевищувати максимальне значення оцінки «Добре» за національною шкалою.

Повторне проходження семестрового контролю при отриманій раніше позитивній екзаменаційній рейтинговій оцінці з метою підвищення підсумкової семестрової рейтингової оцінки не дозволяється.

Для комплексного оцінювання успішності здобувача на екзамені з означеного курсу мають бути враховані наступні критерії:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення матеріалу;
- культура мовлення;
- впевненість, емоційність та аргументованість відповіді;
- використання під час відповіді додаткової інформації;
- уміння аргументувати, аналізувати, порівнювати, узагальнювати, навчальну інформацію, робити висновки.

Кожен екзаменаційний білет складається із двох теоретичних питань та одного завдання практичного змісту. Тривалість підготовки до усної відповіді може становити 30-40 хвилин. Відповіді на питання екзаменаційного білету фіксуються здобувачами на аркушах для підготовки. Оцінювання усних відповідей на фаховому випробуванні буде проводитися за 100 бальною шкалою. Загальне оцінювання результатів якого проводиться за 3-ма завданнями. Критерії оцінювання успішності здобувачів доводяться до них перед екзаменом на консультаціях.

Загальні критерії оцінювання знань здобувачів:

Оцінка	Бали	Загальні критерії оцінювання знань і вмінь здобувача
«незадовільно» F	0-34	Здобувач повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.
«незадовільно» FX	35-40	Здобувач може розрізнити основні поняття з НД «Спеціальна методика початкового навчання», але пояснення їх суті є поверховим. Практичні завдання не виконує або виконує неправильно.
	41-54	Здобувач фрагментарно відтворює незначну частину питань, має нечіткі уявлення про основні поняття з НД «Спеціальна методика початкового навчання», виявляє здатність елементарно викласти думку. Не вміє викласти програмний матеріал.
	55-59	Здобувач відтворює менш як половину питань з НД «Спеціальна методика початкового навчання». Практичні уміння та навички не сформовані, практичні завдання виконує з суттєвими помилками, не відповідає на додаткові запитання.
«задовільно» E	60-63	Здобувач поверхово відтворює основний матеріал питань з НД «Спеціальна методика початкового навчання», має загальні уявлення про педагогічну діяльність. Практичні завдання виконує неточно, не може самостійно визначати мету завдань.
«задовільно»	64-68	Здобувач розуміє основні поняття з НД «Спеціальна методика

D		початкового навчання», здатний з помилками й неточностями дати їх визначення. Не висловлює власної думки, має труднощі щодо використання засвоєних знань на практиці, зокрема, самостійно визначити мету завдання та правильно підібрати мовний чи дидактичний матеріал.
	69-73	Здобувач виявляє знання й розуміння основних положень з НД «Спеціальна методика початкового навчання». Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. Здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Практичні завдання виконує репродуктивно, має труднощі з визначенням мети завдань.
«добре» C	74-81	Здобувач знає програмовий матеріал добре, наводить приклади на підтвердження окремих думок, проявляє здатність застосовувати знання з НД «Спеціальна методика початкового навчання» у стандартних практичних ситуаціях. Може використовувати методи, принципи навчальної, виховної, корекційної роботи учнів з порушеннями інтелекту.
«добре» B	82-85	Знання здобувача є достатньо повними, він застосовує знання з НД «Спеціальна методика початкового навчання» у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами та фактами, робити висновки. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, хоч і з деякими неточностями. Практичні завдання виконує на основі використання стандартних схем та шаблонів.
	86-89	Здобувач досить добре володіє матеріалом з НД «Спеціальна методика початкового навчання», уміє аналізувати і систематизувати інформацію, аргументувати власну думку, демонструє типові прийоми застосування знань при виконанні практичного завдання.
«відмінно» A	90-93	Здобувач має глибокі і міцні знання, викладає свої думки логічно та послідовно, робить самостійні висновки. Орієнтується в передовому педагогічному досвіді. При цьому може припускатися незначних огріхів в аргументації думки. Практичні завдання виконує переважно на продуктивно-репродуктивному рівні з елементами творчої діяльності, демонструючи сформованість практичних умінь та навичок.
	94-99	Здобувач на високому рівні володіє узагальненими знаннями в обсязі та в межах вимог навчальних програм освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», аргументовано використовує їх у розв'язанні завдань практичного змісту, проявляючи творчий підхід.
	100	Здобувач має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати матеріал з НД «Спеціальна методика початкового навчання», усвідомлено використовує елементи передового педагогічного досвіду, проявляє творчий підхід під час виконання практичних завдань.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

За умови карантинних обмежень та неможливості відео-зв'язку може використовуватися тільки дистанційна (письмова) форма оцінювання за допомогою сайту електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» (e-learn.uzhnu.edu.ua).

Шкала контролю письмового дистанційного іспиту (екзамену) для денної та заочної форми навчання

Показники	Бали
Екзаменаційна робота:	
- тестові завдання (за кожен правильну відповідь нараховується 1 бал)	0-50
- теоретичні питання (за кожне питання 0-10 балів)	0-30
- практичне завдання	0-20
Загальна оцінка	100

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82 – 89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74 – 81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64 – 73	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60 – 63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35 – 59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Академічна доброчесність. Високо цінується академічна доброчесність. До всіх здобувачів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, необ'єктивне оцінювання.

Не дотримання академічної доброчесності стане причиною стягнень, за що можуть відніматися бали. Мінімальне покарання для здобувачів, яких спіймали на обмані чи плагіаті під час підсумкового контролю, буде нульовим для цього

завдання з послідовним зниженням підсумкової оцінки дисципліни принаймні на одну літеру. Будь ласка, поставтесь до цього питання серйозно та відповідально.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I. ЗМІСТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ

Тема 1. Сутність Нової української школи як ключової реформи освіти в Україні.

Огляд концепції Нової української школи. Мета і ключові компоненти Нової української школи.

Особливості організації освітнього середовища в Новій українській школі. Роль учителя у формуванні психологічно безпечного середовища, яке належить дітям. Ранкові зустрічі.

Тема 2. Зміст освіти учнів з ІІІ в початкових класах відповідно до вимог НУШ.

Особливі освітні потреби молодших школярів з інтелектуальними порушеннями. Сутність компетентнісного підходу в навчанні дітей з інтелектуальними порушеннями.

Освітня програма для учнів з інтелектуальними порушеннями. Принципи побудови програми. Ключові і життєві компетентності.

Корекційно-розвивальна спрямованість змісту освіти учнів з інтелектуальними порушеннями. Корекційно-розвивальні технології навчання учнів з ІІІ: технологія різнорівневого навчання, технологія проблемного навчання, ігрові технології, інформаційно-комунікаційні, комунікативні, здоров'язбережувальні технології, квесттехнології, арт-технології. Корекційно-розвиткові програми.

Тема 3. Наукові засади методики навчання грамоти. Добукварний період навчання грамоти.

Поняття грамоти, її значення в навчанні дітей з ІІІ. Зміст і завдання інтегрованого курсу «Навчання грамоти». Методи навчання грамоти. Звуковий аналітико-синтетичний метод навчання грамоти і особливості його застосування при навчанні дітей з ІІІ. Прийоми звукового аналізу та синтезу.

Основні періоди та етапи навчання грамоти. Завдання та зміст добукварного періоду. Методика проведення добукварного періоду навчання грамоти. Методика розвитку усного мовлення й мислення дітей у добукварний період.

Методика формування початкових уявлень про слово, речення, висловлювання. Методика ознайомлення учнів з фонетичними уявленнями. Розвиток фонетичного слуху. Методика підготовки першокласників до письма. Робота над усуненням вад мовлення. Характеристика дидактичного матеріалу, засобів унаочнення.

Особливості структури уроків читання і письма в добукварний період. Орієнтовний зміст роботи на уроці читання в добукварний період. Орієнтовний план уроку письма в добукварний період.

Тема 4. Букварний та післябукварний періоди навчання грамоти.

Завдання та етапи букварного періоду навчання грамоти. Система роботи з вивчення звуків і букв за спеціальною програмою.

Методика ознайомлення з новою буквою, етапи і порядок роботи. Структура уроку читання на ознайомлення з новою буквою. Навчання читання. Методика роботи з текстом букваря. Навчання письма. Розвиток мовлення в період навчання грамоти. Методика роботи над темою «Звуки і букви».

Післябукварний період навчання грамоти. Методика роботи над реченням і зв'язним текстом у період навчання грамоти.

МОДУЛЬ II. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ ТА ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» ДІТЕЙ З ІІ У 1-2 КЛАСАХ

Тема 5. Завдання і зміст початкового курсу з математичної освіти. Організація роботи на уроках математики у пропедевтичний період.

Основні завдання пропедевтичного періоду вивчення математики. Основні методи роботи, які використовує вчитель у пропедевтичний період. Організація та методика роботи у пропедевтичний період. Формування поняття про розміри предметів. Формування поняття про масу предметів. Формування просторового орієнтування. Формування кількісних понять. Формування поняття про часові уявлення. Ознайомлення з простими геометричними фігурами. Формування уявлень про лінії і відрізки. Ознайомлення з кругом і колом. Трикутник. Квадрат. Прямокутник.

Тема 6. Методика вивчення 1-го десятка.

Використання наочності на уроках математики. Нумерація чисел в межах першого десятка. Позначення числа цифрою і написання цифр. Порівняння чисел. Додавання і віднімання у межах 10. Розв'язування арифметичних задач у межах 10.

Тема 7. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» дітей з інтелектуальними порушеннями у 1-2 класах.

Предмет, мета і завдання курсу «Я досліджую світ». Освітні галузі «Громадянська та історична», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Природнича». Види інтеграції освітніх галузь (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності). Зміст освітніх ліній інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Технології засвоєння змісту інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Методи та прийоми навчання природознавству дітей з інтелектуальними порушеннями.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ І. ЗМІСТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ								
Тема 1. Сутність Нової української школи як ключової реформи освіти в Україні.	10	2	2	6	10	1	-	9
Тема 2. Зміст освіти учнів з ІІІ в початкових класах відповідно до вимог НУШ.	10	2	2	6	10	1	-	9
Тема 3. Наукові засади методики навчання грамоти. Добукварний період навчання грамоти.	24	4	6	14	25	2	2	21
Тема 4. Букварний та післябукварний періоди навчання грамоти.	24	4	6	14	25	2	2	21
Модульна контрольна робота 1	2		2	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	70	12	18	40	70	6	4	60
МОДУЛЬ ІІ. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПОЧАТКОВОГО КУРСУ З МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ ТА ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ У 1-2 КЛАСАХ.								
Тема 5. Завдання і зміст початкового курсу з математичної освіти. Організація роботи на уроках математики у пропедевтичний період.	12	2	2	8	14	2	-	12
Тема 6. Методика вивчення 1-го десятка.	18	4	4	10	18	2	2	14
Тема 7. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» дітей з інтелектуальними порушеннями у 1-2 класах	18	4	4	10	18	-		18
Модульна контрольна робота 2	2	-	2	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	50	10	12	28	50	4	2	44
Усього годин	120	22	30	68	120	10	6	104

6.3. Теми практичних занять

№/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність Нової української школи як ключової реформи освіти в Україні.	2	
2	Зміст освіти учнів з ІІІ в початкових класах відповідно до вимог НУШ.	2	
3	Наукові засади методики навчання грамоти дітей з інтелектуальними порушеннями. Добукварний період навчання грамоти.	4	2

4	Написання конспекту уроку з добукварного періоду навчання грамоти	2	
5	Букварний період навчання грамоти.	2	2
6	Післябукварний період навчання грамоти.	2	
7	Написання конспекту уроку з букварного періоду навчання грамоти.	2	
8	<i>Модульний контроль № 1.</i>	2	
9	Мета, завдання та зміст пропедевтичного періоду з математики за ТОП для дітей з інтелектуальними порушеннями.	2	2
10	Методика вивчення 1-го десятка.	2	
11	Моделювання уроків з вивчення 1-го дес.	2	
12	Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» дітей з інтелектуальними порушеннями у 1-2 класах	2	
13	Розроблення фрагментів уроків з інтегрованого курсу «Я досліджую світ».	2	
14	<i>Модульний контроль 2.</i>	2	
	Усього	30	6

6.4. Самостійна робота

Виконання завдань самостійної роботи обов'язкове для кожного здобувача

№ /п	Назва теми. Вид самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заоч. форма
МОДУЛЬ І			
Зміст початкової освіти дітей з ІІІ. Методика навчання грамоти.			
1	Тема 1. Зміст спеціальної освіти учнів з ІІІ в початкових класах відповідно до вимог НУШ. Провести аналіз Типової освітньої програми для дітей з інтелектуальними порушеннями для 1-4 класів. Законспектувати. Теми доповідей та повідомлень (за бажанням) 1. Сутність, завдання змісту освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями у початковій школі. 2. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелекту в умовах НУШ.	6	9
2	Тема 2. Технології та методи навчання молодших школярів з ІІІ. Підготувати презентацію на тему «Технології навчання молодших школярів з ІІІ» (технологію вибрати самостійно із варіантів, які НЕ розглядалися на практичному занятті).	6	9
3	Тема 3. Методика навчання грамоти дітей з інтелектуальними порушеннями. Добукварний період. 1. Проаналізувати розділ «Навчання грамоти» Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 1-х класів з інтелектуальними порушеннями з метою виявлення знань, умінь, навичок якими мають оволодіти першокласники. Записати, якими практичними вміння має оволодіти вчитель, працюючи над звуками! Записати, якими практичними вміннями має оволодіти вчитель, формуючи поняття «склад»! 2. Навести приклади вправ на розвиток слухового сприймання, фонематичного слуху. 3. Підготувати дві вправи на підготовку руки дітей до письма. 4. Розробити конспект уроку з навчання грамоти в добукварний	14	21

	період (тема уроку на вибір студента).		
4	<p align="center">Тема 4. Букварний та післябукварний періоди навчання грамоти.</p> <p>1. З'ясувати коло вмінь, якими повинні оволодіти першокласники на уроках читання та письма в букварний період (законспектувати з програми).</p> <p>2. Розробити комплекс вправ, які можна використати на уроках «Навчання грамоти» у молодших школярів з порушеннями інтелекту (тема уроку „Ознайомлення з новою літерою, її графічним зображенням.” (буква на вибір). Обґрунтуйте свій вибір.</p> <p>3. Виготовити наочність для роботи з новою буквою на уроках читання й письма.</p> <p>4. Розроблення конспектів уроків:</p> <ul style="list-style-type: none"> - складання конспекту уроку на вивчення нового звука і нової букви; - складання конспекту на закріплення вивчених звуків і букв; - складання конспекту уроку письма з показом нової писаної букви. <p>5. Підготувати доповідь (за вибором):</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Дидактичні ігри під час навчання грамоти», - «Формування графічних навичок письма в першокласників», - «Формування навичок читання в 1 класі». 	14	21
МОДУЛЬ II			
Змістовий модуль 2. Методика навчання математики дітей з інтелектуальними порушеннями в початкових класах			
5	<p>Тема 5. Завдання та зміст пропедевтичного періоду з математики в спеціальній школі для дітей з інтелектуальними порушеннями.</p> <p>1. Проаналізувати і законспектувати предметно-математичні та ключові компетенції, які можна сформувавши в молодших школярів на уроках математики у пропедевтичний період.</p> <p>2. Дібрати для 1 класу практичні завдання, спрямовані на формування в молодших школярів геометричної компетенції.</p> <p>3. Скласти фрагмент уроку на тему: „Великий-малий, більший-менший, рівні за величиною (однакові)” або „Довгий-короткий, довший-коротший, однакової довжини”.</p> <p>4. Підібрати завдання, які допоможуть учням усвідомити значення термінів, що вказують напрямок або місце розміщення в просторі: над, під, на, поряд, вище, нижче, посередині, попереду, позаду, між</p> <p>5. Тема уроку „День, ніч, ранок, вечір. Доба.”. Дібрати наочність до уроку з погляду раціонального її використання. Обґрунтуйте доцільність її багатофункціонального застосування.</p>	8	12
6	<p align="center">Тема 6. Методика вивчення 1-го десятка</p> <p>1. Провести аналіз програми з математики для першого класу спеціальної школи з метою виявлення предметно-математичних та ключових компетенцій, які необхідно сформувавши в молодших школярів.</p> <p>2. Підібрати декілька вправ на встановлення співвідношення кількості, числа та цифри (під час виконання арифметичних дій). Виготовити наочні посібники які можна використовувати при виконанні цих завдань.</p> <p>3. Визначити мету наступних завдань:</p> <p>а) обведіть стільки клітинок у зошиті, скільки вказано цифрою (5,</p>	10	14

	<p>2, 1); покладіть на парту стільки зелених кружечків, скільки позначено цифрою (3, 4, 2); намалюйте стільки трикутників у зошиті, скільки вказано цифрою (1, 4, 2).</p> <p>б) по числовому променю назвіть числа в прямому (зворотньому) порядку; назвіть наступне число після числа, наприклад, «3»; назвіть попереднє число до числа, наприклад, «5»; назвіть наступне і попереднє числа до числа, наприклад, «4»; назвіть «сусідів» числа «2»; після якого числа йде число «5»; яке число стоїть перед числом «4»; яке число стоїть між числами «2» і «4»?</p> <p>4. Назвати типові помилки в математичному мовленні вчителя. Сформулювати кожне з завдань правильно.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обведи стільки клітинок, скільки вказано цифрою. - Обведи стільки клітинок, скільки вказано числом. - Яка цифра стоїть безпосередньо за числом 7? - Яке число стоїть безпосередньо перед цифрою 5? - Яка наступна цифра за цифрою 4? - Яке попереднє число до числа 9? - Між якими цифрами стоїть число 5? <p>5. Тема уроку «Число і цифра 4».</p> <p>Навчальна мета уроку: формувати поняття про число 4; учити писати цифру 4; співвідносити число предметів і цифру; ознайомити учнів зі способом утворення числа 4; порядком розташування чисел від 1 до 4, з місцем числа 4 в натуральному ряді; формувати поняття про склад числа 4.</p> <p><u>Додати до навчальної мети уроку розвивальну та виховну.</u></p> <p>6. Скласти фрагмент уроку на одну з тем (на вибір студента)</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Віднімання в межах 3. Креслення трикутників за даними точками“; - „Додавання та віднімання в межах 4. Квадрат (розпізнавання, складання з паличок)“; - „Число і цифра 6. Точка. Пряма і крива лінії. Креслення прямих за допомогою лінійки“. - „Склад числа 7“. 		
7	<p>Тема 7. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» дітей з інтелектуальними порушеннями у 1-2 класах</p> <p>1. Проаналізувати програму з інтегрованого курсу «Я досліджую світ», згідно плану:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) зміст матеріалу, що вивчається; б) предметно-орієнтовані компетентності; в) принципи побудови програми (навести приклади). <p>2. Розробити фрагмент уроку зі змістової лінії «Людина» (1 клас, тема на вибір).</p> <p>3. Розробити фрагмент уроку зі змістової лінії «Людина в суспільстві» (2 клас, тема на вибір).</p> <p>4. Розробити фрагмент уроку зі змістової лінії «Людина і природа» (клас і тема на вибір).</p>	10	18
	Усього годин	68	104

6.5. Індивідуальні завдання

Студенти заочної форми навчання оформляють і здають «Методичну теку» (60 балів):

- 1) конспект уроку з вивчення нового звука й нової букви (звук і буква на вибір);
- 2) конспект уроку письма з показом нової писаної букви (буква на вибір);
- 3) наочні посібники для ознайомлення зі **звук**ом, **складом**, **наголосом**;
- 4) доповідь «Дидактичні ігри під час навчання грамоти»;
- 5) розробити 5 завдань з формування понять «Великий-малий, більший-менший, рівні за величиною (однакові)» або «Довгий-короткий, довший-коротший, однакової довжини»;
- 6) розробити 5 завдань з формування понять: зверху, знизу, всередині; праворуч, ліворуч, в центрі; над, під, поруч; попереду, позаду, між;
- 7) розробити 5 завдань з формування графо-моторних навичок на уроках математики;
- 8) дібрати дидактичні ігри та наочність до теми «Додавання і віднімання в межах 10».

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Обладнання: мультимедійне обладнання.

Програмне забезпечення: робоча програма навчальної дисципліни; збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; презентації теоретичного матеріалу в PowerPoint; роздаткові матеріали для самостійної роботи студента під час практичних занять.

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

Використовуються різноманітні **методи навчання**, а саме: вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу здобувачів з літературою (підручником, довідковою, науково-популярною, періодичною науковою і навчальною літературою) та глобальною мережею Інтернет; виконання тестових завдань та ін.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від цілей і завдань, виду занять, змісту теми, можливостей (інтелектуальних, психологічних, морально-етичних тощо) здобувачів ВО, наявних умов і часу, відведеному для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний метод (робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація та ін.). Під час викладання навчального матеріалу лекцій використовується мультимедійна презентація (за потреби).

Основними організаційними **формами** дисципліни «Спеціальна методика початкового навчання» є: навчальні заняття (лекції, практичні заняття, консультації); самостійна робота здобувачів.

Для засвоєння знань і формування вмінь можуть бути використані такі форми індивідуальних завдань: підготовка аналітичної доповіді, реферату.

Самостійна робота є частиною навчального процесу і передбачає опрацювання здобувачами визначеного навчального матеріалу, який передбачений навчальною програмою та освітнім стандартом.

Використовуються сучасні інтерактивні форми навчання відповідно до теми заняття: мозковий штурм, робота в групах, обговорення ситуацій, рольові ігри тощо.

В період дистанційного навчання через вимушені обставини переважно використовуються електронні засоби навчання Google Workspace (Classroom, Gmail, Контакти, Календар, Meet) та MOODLE (e-learn.uzhnu.edu.ua).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Гаврилов О.В., Липа В.О., Ляшенко О.М., Левицький В.Е., Опалюк О.М., Глоба О.П., Данильченко Є.В. Прикладна корекційна психопедагогіка: олігофренопедагогіка : навчальний посібник / за ред. О.В. Гаврилова. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-сервіс», 2014. 592 с.

2. Дидактичні основи навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку : методичний посібник / укл. Л.О. Прядко, О.О. Фурман. Суми : РВВСОІППО, 2015. 114 с. URL: <http://www.soippo.edu.ua/images>

Додаткова література:

1. Басюра А.Д. Прийоми усної лічби в молодших класах допоміжної школи. Київ : Вища школа, 1981. 56 с.

2. Вавіна Л.С. Буквар: для підгот., 1 кл. спец. загальноосв. навч. закл. для розумово відсталих дітей. Київ : «Інкунабула», 2013. 208 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/2496917/>

3. Гаврилов О. В. Особливі діти в закладі і соціальному середовищі : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2009. 308 с.

4. Деркач Н. І. Звукова робота в період навчання грамоти шестиліток. *Початкова школа*. 1990. №11.

5. Деркач Н. І. Навчання грамоти : навч.-метод. посібник для студентів, учителів. Тернопіль : Підручники і посібники, 2003.

6. Котик Т.М. Методика навчання грамоти : опорні конспекти лекцій для студентів заочної форми навчання спеціальності «Початкова освіта». Івано-Франківськ, 2013. 60 с.

7. Литвинова В.В. Математика: підручник для 1 кл. спец. закл. заг. сер. освіти (Н-91). Київ : Либідь, 2019. 160 с. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/1-klas/15-pdruchniki-dlya-osb-z-osoblimi-osvtntmi-potrebami-1-klas/matematika-pdruchnik-dlya-1-klasu-spetsalnikh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-n-91-avt-litvinova-v-v/>

8. Марченко І.С. Спеціальна методика початкового навчання української мови : навчально-методичний посібник. Київ : ВД «Слово», 2010. 285 с.
9. Методичні рекомендації до навчання грамоти учнів І-ІІ відділень допоміжної школи / укл. Л. С. Вавіна, Т. М. Росохацька. Київ : РУМК, 1990. 112 с.
10. Миронова С. П. Олігофренопедагогіка. Компактний навчальний курс: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний університет, 2008. 204 с.
11. Кравець Н.П. Розвиток мовлення в учнів молодших класів допоміжної школи на уроках читання та української мови. Київ : А.С.К., 1999. 127 с.
12. Психокорекційна педагогіка. Навчальний посібник : Хрестоматія / за ред. В. М. Синьова. В 2-х томах. Том 1. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/32851/1/Psykhokorekt.%20Pedahohika2017_v.1.pdf
13. Савченко О.Я. Сучасний урок у початкових класах : посібник для вчителя. Київ : Магістр-8, 1997. 256 с.
14. Спеціальна методика викладання математики в допоміжній школі. Курс лекцій : навчальний посібник / упоряд. О.В. Гаврилов, О.М. Ляшенко. Хмельницький : ПП Пантюк С.Д., 2003.
15. Трикоз С. В., Блеч Г. О. Я досліджую світ : підруч. для 1 кл. спец. закл. заг. середньої освіти (F 70) : у 2-х ч. Ч. 1. Київ : Либідь, 2020. 112 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1kQ_sQiFvw7d5jWVj3QdZOqHTVPOXLc80/view?usp=sharing
16. Трикоз С. В., Блеч Г. О. Я досліджую світ : підруч. для 1 кл. спец. закл. заг. середньої освіти (F 70) : у 2-х ч. Ч. 2. Київ : Либідь, 2020. – 112 с. URL: https://drive.google.com/file/d/14Vzmqff5sdcZBdd3-7QgG9_jXv4xWDM6/view?usp=sharing
17. Ульянова Т.К. Методика викладання граматики і розвитку мовлення учнів допоміжної школи. Київ : КГПИ, 1990. 94 с.
18. Уроки розвитку зв'язного мовлення в початкових класах : методичні рекомендації для вчителів початкових класів і студентів педагогічних навчальних закладів / укл. А. П. Каніщенко, О. В. Ночвінова. Київ : ІСДО, 1995.
19. Чеботарьова О., Блеч Г., Бобренко І., Гладченко І., Мякушко О., Трикоз С., Сухіна І., Ярмола Н. Особливості реалізації компетентнісного підходу в освіті дітей з інтелектуальними порушеннями : навчально-методичний посібник / за наук. ред.: О. Чеботарьової, І. Сухіної. Київ : ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2019. 233 с.
20. Чеботарьова О.В., Гладченко І.В. Учні початкових класів із порушеннями інтелектуального розвитку: навчання та розвиток : навчально-методичний посібник. Харків : вид-во «Ранок», 2020. 128 с. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpratsivnykiv-ospotreby/Uchni-pochatkovykh-klasiv-iz-porushenniamy-intelektualnogo-rozvytku-navchannia-ta-rozvytok-Chebotarova.pdf>

Законодавчі і нормативні документи:

1. Програми для дітей з помірною розумовою відсталістю. URL:

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchannya-ditej-u-specialnih-zakladah-osviti/osvita-ditej-z-osoblivimi-potrebami/navchalni-programi/navchalni-programi/dlya-ditej-z-pomirnoyu-rozumovoyu-vidstalistyu>

2. Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку : наказ Міністерства освіти і науки від 19.09.2022 р. № 836.

URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/632/9c6/379/6329c6379ad05339839275.pdf>

Орієнтовні питання до екзамену

1. Ключові компоненти НУШ.
2. Особливості організації освітнього середовища в Новій українській школі.
3. Особливі освітні потреби молодших школярів з порушеннями інтелекту.
4. Сутність компетентнісного підходу в навчанні дітей з інтелектуальними порушеннями.
5. Характеристика освітньої програми для 1-2 і 3-4 класів для учнів з інтелектуальними порушеннями. Принципи побудови програми. Ключові і життєві компетентності.
6. Корекційно-розвивальна спрямованість змісту освіти учнів з інтелектуальними порушеннями.
7. Корекційно-розвивальні технології навчання учнів з ІІІ.
8. Зміст і завдання інтегрованого курсу «Навчання грамоти». Аналіз програми з навчання грамоти для 1 класу спеціальної школи.
9. Методи навчання грамоти. Характеристика сучасного методу навчання грамоти та особливості його застосування у спеціальній школі.
10. Прийоми звукового аналізу та синтезу.
11. Навести приклади вправ з розвитку навичок звукового аналізу та синтезу.
12. Основні періоди та етапи навчання грамоти.
13. Завдання та зміст занять у добукварний період.
14. Методика проведення добукварного періоду навчання грамоти.
15. Розвиток зорових сприймань та просторової орієнтації в добукварний період.
16. Методика формування початкових уявлень про слово, речення, висловлювання.
17. Підготовка руки до письма. Методика підготовки першокласників до письма.
18. Характеристика дидактичного матеріалу, засобів унаочнення у добукварний період.
19. Особливості структури уроків читання і письма в добукварний період.
20. Орієнтовний зміст роботи на уроці читання в добукварний період.
21. Орієнтовний план уроку письма в добукварний період.
22. Види робіт з розвитку мовлення учнів у добукварний період.
23. Етапи букварного періоду навчання грамоти. Завдання кожного з них.
24. Методика проведення букварного періоду навчання грамоти.
25. Система роботи з вивчення звуків і букв за спеціальною програмою.
26. Види аналітико-синтетичних вправ на кожному етапі букварного періоду, методика їх проведення.
27. Види словникових та словниково-логічних вправ, методика проведення.

28. Методика роботи над реченням і зв'язним текстом у період навчання грамоти. Прийоми опрацювання тексту та сюжетного малюнка.
29. Методика ознайомлення з новою буквою, етапи і порядок роботи.
30. Структура уроку читання на ознайомлення з новою буквою. Методика навчання читання.
31. Урок письма в букварний період навчання грамоти.
32. Побудова моделі уроку з вивчення букви в букварний період (за вибором студента).
33. Побудова уроку письма в букварний період (за вибором студента).
34. Післябукварний період навчання грамоти. Основні його завдання.
35. Завдання та зміст пропедевтичного періоду навчання математики.
36. Організація та методика роботи у пропедевтичній період на уроках математики.
37. Аналіз програми з математики для дітей з інтелектуальними порушеннями 1 класу.
38. Формування поняття про розміри предметів.
39. Формування поняття про масу предметів.
40. Формування просторового орієнтування.
41. Формування кількісних понять.
42. Формування поняття про часові уявлення.
43. Ознайомлення з простими геометричними фігурами.
44. Використання наочності на уроках математики у 1 класі.
45. Система вивчення нумерації в межах 10.
46. Позначення числа цифрою і написання цифр. Порівняння чисел.
47. Додавання і віднімання у межах 10.
48. Розв'язування арифметичних задач у межах 10.
49. Розвиток усного мовлення учнів у зв'язку з ознайомленням з оточуючим світом.
50. Предмет, мета і завдання інтегрованого курсу «Я досліджую світ».
51. Зміст освітніх ліній інтегрованого курсу «Я досліджую світ».
52. Зміст навчального матеріалу з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 класі.
53. Зміст навчального матеріалу з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 2 класі.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)